

Nr 44 för februari 2022

Kalendarium

februari

23 februari

För din säkerhet!

19 februari-4 mars

Grundläggande
soldatutbildning för
frivilliga GU-F

Mars

17 mars

För din säkerhet!

Aktuell information
hittar du på vår
hemsida:

<http://www.forsvarsutbildarna.se/goteborg>

Så var det då ett nytt år. Enligt känt mönster härjar pandemin och vi försöker genomföra vår verksamhet inom ramen för FHM/Regeringens anvisningar. Årsprogrammet ser du på nästa sida.

St Barbara dagen den 4 december är passerad. En dag som firas av artillerister och ammunitionsröjare m fl som hanterar explosiva ämnen. Hittade en artikel från ett tidigare nyhetsbrev som här kommer i repris.

Månadens inlägg från KKrVA handlar om kommunernas roll i totalförsvaret.

Bilden nedan handlar om Lv system 103. Den 18 november överlämnade Försvarets materielverk formellt den första av fyra eldenheterna.

Foto: Försvarsmakten

Kontaktuppgifter

Adress

Övre kaserngården 4C,
Kvibergs kaserner
415 27 Göteborg

telefon

031 43 27 09
070 828 08 52

Redaktör

bertil.garpland@forsvarsutbildarna.se

Program FöUtb Göteborg 2022.

(R) Syftet med regionaliseringen är bland annat att förbund ska kunna anordna kurser och verksamheter som Forsvarsutbildarna har uppdrag/beställningar att genomföra. Uppdragen kommer från Forsvarsmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

För mer information om FöUtb kursutbud besök vår hemsida:

<https://www.forsvarsutbildarna.se/goteborg/forsvarsutbildarna-goteborg/verksamhet/>

Datum	Verksamhet
26 jan	För din säkerhet Kviberg Öppen för allmänheten
23 febr	För din säkerhet Kviberg Öppen för allmänheten
19 febr-4 mars	Grundläggande soldatutbildning för frivilliga GU-F (R)
17 mars	För din säkerhet Kviberg Öppen för allmänheten
23 mars	Förbundsstämma Forsvarsupplysning
25 - 27 mars	Military weekend Göteborgs garnison. (R)
25 - 27 mars	Kombatant utbildning musikkår Göteborg (R)
7 - 8 maj	POC-kurs För Din Säkerhet (R) kurs Tylebäck
14 – 15 maj	Samverkan och ledning (R) Väddö
18 maj	Tillsammans försvarar vi Sverige medlemsaktivitet Kviberg
24 maj	För din säkerhet Kviberg Öppen för allmänheten
26 maj	Känsödagen
15 juni	Introduktion nya medlemmar Via Teams
16 juni	För din säkerhet! öppen för allmänheten
2 - 4 sept	Utbildning informatörer intro nya medlemmar i Frivilliga försvarsorganisationer FFO (R) kurs. Göteborg
10 - 11 sept	Military weekend – ungdom Göteborgs garnison
09 - 11 sept	Totalförsvarsinformation – GK (R) Göteborg
26 sept - 2 okt	Krisberedskapsveckan Tre För din säkerhet event
1 - 2 okt	Krisberedskap grunder (R) Väddö.
19 okt	Forsvarsforum (gem. med KKrVA och fören. för GBG Forsvar)
26 okt	För din säkerhet Kviberg Öppen för allmänheten
30 okt - 4 nov	Military Camp för gymnasieelever. GBG Garnison (R)
16 nov	Medlemsaktivitet Kviberg
24 nov	För din säkerhet Kviberg Öppen för allmänheten
30 nov	Introduktion nya medlemmar Via teams
3 - 4 dec	Samverkan och ledning (R) Tylebäck
3 dec	Soldatprov
9 - 11 dec	MIC Kurs (R)
v. 1-52	Web-föreläsningar ungdom
v. 1-52	Web-föreläsningar vuxen
v. 1-52	FöUtb instruktörsteam region Väst
v. 1-52	Ungdom enl. kap 2.3, inkl tävling HvSS

Försvarsutbildarna följer regeringens och Folkhälsomyndighetens åtgärder för att begränsa spridning av covid-19 och anpassar regelverket för verksamhet från den 11 januari. De anpassningar som genomförs nu gäller till den 28 februari om inga ändringar från regeringen, Folkhälsomyndigheten eller våra uppdragsmyndigheter kommer innan dess. Individuella som inte är fullvaccinerade (minst 2 doser) uppmanas att avstå från kursverksamhet och övrig verksamhet. Alla har ett eget ansvar att förhindra smittspridning. Du ska själv tänka igenom hur du kan undvika att bli smittad, hur du ska hålla avstånd och hur du kan undvika att smitta andra. Visa hänsyn, särskilt till personer i riskgrupper. Ingen som har det minsta sjukdomssymtom får i nuläget närvara vid en kurs eller delta i ungdomsverksamheten.

Försvarsutbildarna rekommenderar att alla som erbjuds vaccin ska vaccinera sig, om inte för sin egen säkerhet, så för samhällets.

Tillfälliga anpassningar för kurser som genomförs i januari och februari

- Försvarsutbildarna har beslutat att tillåta att kursdeltagare åker egen bil.
- Biljetter som bokas ska vara ombokningsbara.
- Enkelrum erbjuds om det är möjligt. Det gäller på kursgårdar och hotell. Verksamhet på militära förband och i fält anpassas utifrån dialog med stödjande organisationsenhet.
- Kurslokal ska om möjligt bokas så att den rymmer det dubbla antalet kursdeltagare som deltar på kursen för att möjliggöra att avstånd kan hållas mellan kursdeltagarna.
- Uppstår influensaliknande symtom hos kursdeltagare eller instruktör/kurschef under kurstid ska kurschef rapportera det till

Totalförsvarsinformation på "webben"

Pandemin har gjort att vi "tvingats" använda "nätet" i större utsträckning. Vi använder begrepp som webinar, nätföreläsning. Varumärken som Teams, Zoom och Skype har vi vant oss vid och det är system vi använder för föreläsningar och konferenser men också vanliga "möten" som t ex styrelsemöten.

En stor mängd information är tillgänglig och sökbar på "nätet" via olika sökmotorer. Att googla fram information är ett vedertaget arbetssätt.

På förbundets hemsida har vi sammanställt ett urval av tillgänglig totalförsvarsinformation. Den består av fyra delar; nät föreläsningar och GK Totalförsvarsinformation samt olika sidor och pdf:er med aktuell information om totalförsvaret. Vidare ett antal filmer.

[Klicka på den här länken så kommer du till sidorna.](#)

FOLK OCH FÖRSVAR RIKSKONFERENS 2022

Varje år sedan 1946 genomför Folk och Försvar Rikskonferensen – Sveriges viktigaste forum för diskussioner om säkerhetspolitik, försvar och samhällets krisberedskap.

ÅRETS RIKSKONFERENS VAR EN KONFERENS I EN OROLIG TID

Hållbara vägval i en föränderlig säkerhetsordning var den röda tråden för Rikskonferensen 2022 som genomfördes 10-11 januari digitalt. Jämfört med tidigare år präglades årets konferens av ett ännu tydligare allvar som sammanhänger med en allt oroligare omvärld och stora utmaningar även i vårt eget land. Följ de båda konferensdagarna via dessa länkar:

[Rikskonferensen 2022 – måndag – YouTube](#)

[Rikskonferensen 2022 – tisdag – YouTube](#)

En uppmaning från valberedningen

Förbundsstämman nästa år är planerad till den 23 mars 2022 på Kviberg. Öv Fredrik Zetterberg från militärhögskolan i Halmstad kommer då att besöka stämman och lämna försvarsinformation.

Dags att nominera till Försvarsutbildarna Göteborg

Valberedningen har skickat ut förfrågan om nomineringar till föreningarnas ordföranden och/eller postmottagare under november, enligt förbundets lista. Detta läggs även ut på förbundets hemsida. Nomineringarna skall vara valberedningen tillhanda **senast 31 januari 2022**.

Nominera de personer som du upplever kommer göra ett bra arbete i förbundet. Några ledord som du kan ha med dig när du nominerar, samarbete, drivande och initiativrik.

Meddela namnen, om möjligt mailadress och telefonnummer på de som du nominerar. Ange till vilka poster, samt motivering. Skicka detta till valberedningens ordförande via mail till Ltmi.hn@gmail.com

Till följande poster kan nominering ske år 2022 enligt förbundets stadgar.

Val för tiden tom ordinarie förbundsstämma under andra kalenderåret efter valet av (5 poster); förbundsordförande, förbundssekreterare, två ledamöter till styrelsen och en ersättare till ledamot i styrelsen

Revisorer samt ersättare väljs för 1 år: (4 poster):
2 Revisorer, 2 ersättare.

Valberedning väljs på 1 år (Valberedningen kommer inte att lämna förslag på ny valberedning, utan endast redovisa nominerade personer): Ordförande och tre Ledamöter

Ombud jämte ersättare till riksstämman: (8 poster):
Fyra ordinarie, fyra ersättare

Kommunernas roll i totalförsvaret

Av Freddy Jönsson Hanberg | 10 jan 2022

Foto: Shutterstock.com

Sveriges 21 regioner och 290 kommuner har en mycket viktig roll i att omsätta totalförvarsplanering i verksamhet. Förutom Försvarsmakten, MSB och Polisen har de statliga myndigheterna över lag mycket lite av operationella resurser att sätt in vid en kris. Där är det i huvudsak näringslivet som står för operativa och taktiska resurser t ex entreprenörer som Trafikverket upphandlat eller operatörer inom IT- och telekombranscherna. Kommunerna har omfattande operativa och taktiska resurser både inom kraft, värme, vatten, vård, omsorg, skola (för t ex för inkvartering och utspisning) samt inte minst gatukontor, renhållning, snöröjning och informationstjänster och om inte dessa kan mobiliseras vid en större kris eller i krig så kommer inte heller resten av totalförsvaret att fungera.

En väsentlig skillnad mellan statliga myndigheter och kommuner är att de sistnämnda sedan 1995 inte fått någon förändrad uppgift. När statliga myndigheter gick från att vara totalförsvarsmyndigheter till bevakningsansvariga myndigheter 2002 låg uppgiften att förbereda för civilt försvar kvar hos kommunerna och förtydligades 2006. Budget för att hantera det har fördelats av länsstyrelserna och reglerats löpande i överenskommelser mellan SKR (tidigare SKL) och MSB (tidigare KBM). Medlen har oftast använts som delfinansiering av en beredskapssamordnare. Ofta har kommuner kopplat det till någon på räddningstjänsten eller möjligtvis en säkerhetschef. I några fall har staten delfinansierat upprättande av en krisledningscentral. Det har funnits medel att söka för att skaffa reservkraft, bygga en stabsplats o s v, men det som varit avgörande för att bygga förmåga har inte varit möjligt att etablera. Finansiering av personal, kompetensutveckling, planering, övning och förrådshållning av förbrukningsmateriel och livsmedel har inte rymts inom den aktuella finansieringen.

Totalförsvarspropositionen för perioden 2021–2025 innebär kraftigt ökad ersättning till de statliga myndigheterna för arbetet med civilt försvar. Kommunerna ligger dock kvar på ersättningsnivån från 2018 om 100 miljoner kronor. För en genomsnittskommun med 16 000 invånare innebär det en ersättning om 200 000 kronor per år, motsvarande en kvarts heltidstjänst. Dessa medel räcker inte till att starta upp arbetet med civilt försvar, än mindre till att utveckla och förvalta det. Samtidigt ökar befolkningens, politikens och de statliga myndigheternas förväntningar på kommunerna.

Regeringen har bland annat lagt ett uppdrag på länsstyrelserna och Livsmedelsverket om att kommunerna ska arbeta med civilt försvar avseende dricksvattenförsörjningen.

För regionernas arbete med civilt försvar finns nu två överenskommelser med staten. Den ena omfattar 200 miljoner kronor och avser enbart hälso- och sjukvårdens arbete med civilt försvar. Den andra omfattar 30 miljoner kronor, tecknas med MSB och avser hela regionens arbete med både civilt försvar och krisberedskap. SKR har även en överenskommelse med MSB om fredstida krisberedskap utifrån uppgifterna i LEH, Lagen om extraordinära händelser, som omfattar 32 miljoner kronor. SKR har bedömt att denna överenskommelse är underfinansierad med minst 100 miljoner kronor.

I överenskommelsen om regionernas krisberedskap är det statliga kravet på regionernas arbete med risk- och sårbarhetsanalys kraftigt sänkt. Regionerna kommer inte att rapportera in risk-och sårbarhetsanalyser utifrån den föreskrift som finns. Det är nu helt upp till regionerna hur de rapporterar sitt arbete till staten.

Under 2022 ökas anslagen för det civila försvaret till 1,5 miljarder kronor för att stegras upp till 3,8 miljarder kronor 2025. Enligt Totalförsvarspropositionen ska inga av dessa medel gå till kommunerna eller regionerna som ersättning för de uppgifter som åligger dem enligt Lagen om extraordinära händelser (LEH). Enligt LEH ska kommunerna och regionerna få ersättning för sina förberedande

uppgifter. Ersättningen kommunerna fick för lagen om civilt försvar från 1995 var lågt satt på grund av budgetsaneringen som då pågick. Dessa medel omvandlades lite senare till ersättning för krisberedskap och höjd beredskap utifrån LEH och höjdes då något men sedan dess har inget hänt med ersättningen. Länsstyrelsen har ett tillsynsansvar, om kommunerna använder pengarna fel måste pengarna återbetalas.

Samtidigt var det samlade överskottet hos landets kommuner 2020 51,5 miljarder kr. Är det inte rimligt att en del av detta används för att stärka den civila beredskapen? Kommunerna bör kanske ta en del av investeringen i det civila försvaret på samma sätt som staten och näringslivet kommer behöva göra, inte minst eftersom investeringarna har bäring på kommunernas kärnområden: omsorg, utbildning, plan och byggfrågor (skyddsobjekt!), miljö- och hälsoskydd, renhållning och avfallshantering, vatten och avlopp, räddningstjänst, bibliotek och bostäder – samtliga områden har bäring på det som i Handlingskraft benämns "civil beredskap". På SKR:s hemsida kan man läsa att krisberedskap och civilt försvar räknas upp som en av kommunernas obligatoriska uppgifter.

SKR har efterfrågat en ny beredskapslag för regionerna med en samlad reglering och finansiering av arbetet med krisberedskap och civilt försvar och det är förmodligen nödvändigt men det behövs styrningar här och nu. En ny lag tar tid att få på plats. Kommuner och regioner måste integreras i en planeringsprocess som styrs med tydliga direktiv från sektorsmyndigheter, civilområdeschefer och

länsstyrelser. Detta kräver lag- och förordningsändringar som ger stadga i hela planeringen från toppen och nedåt.

Kommuner och regioner har frångått den grundläggande ansvarsprincipen efter Kalla krigets slut sannolikt på grund av den strategiska timeouten som inleddes med FB 00 och FB 04. I kombination med korta mandatperioder där målet har varit att oavsett partifärg säkerställa fortsatt styre vilket inneburit att frågor om beredskap och robusthet har fått stå tillbaka då de inte upplevts vara akuta och heller inte relevanta i en tid där regeringar avrustat totalförsvaret.

Jämför med pandemihanteringen, även om staten inte bidrar med resurser är det inte fritt valt arbete utan man har en lagstiftning att ta hänsyn till och lagen gäller även kommuner och regioner. Dessutom så går inte bara hela sektorn med ett betydande överskott, den har också en unik egenskap (tillsammans med staten) – nämligen beskattningsrätt. Så om pengarna mot förmodan inte skulle räcka trots överskottet har de alltid en möjlighet att öka sina inkomster. Dessutom sker ju redan idag en betydande omfördelning inom sektorn som ju i huvudsak kommer de små kommunerna till del. Men i grunden gäller att det staten beslutar skall staten finansiera.

Nu föreligger ett mycket stort gap mellan behov av teknisk utrustning inom kommunernas vatten- och avloppssystem, utbyggnad av reservkraft, insikt om att vi är beroende av import av sopor från EU för att kommuninvånarna ska få fjärrvärme och saknar redundans för alternativ uppvärmning¹¹ i storstäderna, outsourcing av IT drift utan föregående SUA

med tillhörande säkerhetsskyddsavtal, enorma behov av att bygga ut kapaciteten i elnätet vilket bidrar till brist på el, med mera.

Var går gränsen mellan kommunens verksamhetsansvar (som den själv bör finansiera) och statens specifika krav på kommunen inför kriser och krig (som staten åtminstone enligt det hittillsvarande synsättet bör finansiera)? Och håller det över huvud taget att göra en sådan uppdelning?

Systemet som är svagast i toppen utgör en utmaning på båda områdena (varken aktiv samlad krisledning eller kraftfull samlad beredskapsplanering verkar ha starka företrädare/förespråkare på högre nivå, så det geografiska områdesansvarig på nationell nivå blir det svagaste/mest splittrade). Frågan är om pengarna motsvarar behovet och varför ingen satt ner foten ordentligt om geografiska områdets särskilda behov?

Idag är dock utvecklingen på väg åt rätt håll. Tidigare förekom ingen uppföljning, idag har den återupptagits och statliga stödåtaganden är en del av överenskommelsen med MSB, länsstyrelserna och andra statliga myndigheter.

Diskussionen framgent bör handla om frågan: håller de grundläggande principerna? Vi behöver diskutera geografiskt områdesansvar och hur den överensstämmer med ansvars-, närhets- och likhetsprinciperna och med Försvarsmaktens, MSB:s och Polisens förväntningar på kommunerna.

Ansvars- närhets- och likhetsprinciperna är sannolikt inte lämpade för krigsplanering och verksamhet under höjd beredskap och krig. Principerna kan av och till tillämpas under fredstida kriser men oftast inte alls under höjd beredskap då det nationella perspektivet och styrningen från toppen och nedöver både vad avser planering och verksamhet inte kan följa det tankemönster som principerna ger uttryck för.

Slutsatsen är att det krävs extern finansiering för att komma i gång med arbetet men även prioriteringar inom kommuner och regioner för att avdela skattemedel för invånarnas trygghet samt att det krävs centraliserad ledning och styrning över vad som ska prioriteras, något som kan åstadkommas om och när Barbro Holmbergs utmärkta utredning omsätts i förordningar och beslut.

Författaren är strategisk rådgivare och grundare av Totalförsvarsstiftelsen.

ÄR ALLT SIG LIKT? OM INTE, HÖR AV DIG.

**RING: 08-788 75 00 OCH BEGÄR VAKTHAVANDE
BEFÄL MARINEN, ELLER MAILA:
MARINEN-TIPS@MIL.SE**

FÖRSVARSMAKTEN
 MARINEN

Förbundets medlemsutveckling

Sedan 2018 har Göteborgsförbundet ökat sitt medlemsantal med 434 medlemmar. Pandemiåren 2020 och 2021, har vi haft en medlemsökning på 146 medlemmar. Tros att verksamheten till stora delar legat nere.

Under den här perioden har en förening avvecklats – Göteborgs markstridsförening.

Förbundets största förening Göteborgs

Försvarsutbildningsförening är en förening för direktrekryterade medlemmar.

Siffrorna är hämtade ur vårt medlemssystem FRIDA

Uppdaterad 2021-12-31 Förändring från 2018: 434

FöUtb Göteborg medlemsantal		+ -	+ -	+ -	Antal
Förening	2018	2019	2020	2021	medlemmar
Direkt anslutna till förbundet	15	-15	0	14	14
Göteborgs Luftvärnsförening	345	2	-5	-6	337
Göteborgs Försvarssjukvårdsförening	39	24	63	-3	124
Göteborgs AMF-förening	201	34	9	3	247
Göteborgs Försvarsutbildningsförening	1046	236	51	28	1366
HBR Göteborg	68	-16	-4	-6	43
Göteborgs Järgarsoldatsförening	7	7	5	0	21
Rosig Göteborg	195	6	2	-5	198
Antal medlemmar	1916	278	121	25	2350

VAD ÄR EN KRIS?

Det är en händelse som drabbar många människor och stora delar av samhället och som **hotar grundläggande värden och funktioner**. Kris är ett tillstånd som **inte** kan hanteras med **normala resurser och organisation**. En kris är oväntad, utanför det vanliga och vardagliga. Att lösa krisen kräver **samordnade åtgärder från flera aktörer**.

HUR BEREDD ÄR DU?

Testa hur förberedd du är inför en kris – klicka dig fram i scenariot och svara på frågor.

[Scenario 1 – Överlevnad](#)

[Scenario 2 – Kommunikation vid kris](#)

[Scenario 3 – Hemberedskap](#)

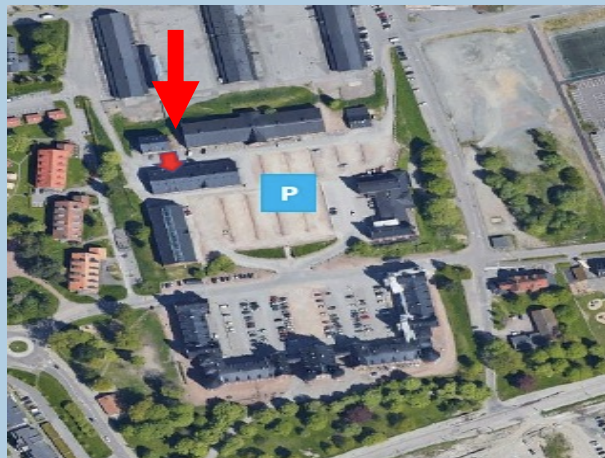
LÄR DIG MER OM KRISBEREDSKAP

Vill du lära dig mer om din krisberedskap? Besök försvarsutbildarnas hemsida. Klicka på länken nedan:

<https://www.forsvarsutbildarna.se/utbildning/for-din-sakerhet/material-din-beredskap/>

Inbjudan till FÖR DIN SÄKERHET!

Övre kaserngården 4C, Kvibergs kaserner, 23 februari kl 18:30-21:00

Vad betyder det för dig att hantera en situation när ljuset inte tänds när du slår på strömbrytaren, mobilen är död och internet har slutat fungera?

På **För din säkerhet!** får du grundläggande kunskaper om var du hittar information vid kriser, hur du skapar din egen beredskap inför att värme, vatten eller el saknas hemma. Du stärker din egen förmåga att ta hand om dig själv och dina nära vid kriser i samhället. Vi riktar oss till dig som är 16 år och äldre.

Anmälan: www.forsvarsutbildarna.se/kris

Eventuella frågor besvaras av

bertil.garpland@forsvarsutbildarna.se

OBS: Lokalen ligger på andra våningen i ett K-märkt hus och är inte handikappanpassad.

För din säkerhet! är kostnadsfritt, eventet bekostas av :

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Foto: Försvarsmakten

Erbjudande om:

Baskurs folkförankring totalförsvaret

Folkförankring är en del av återläggningen av det nationella försvaret. Ytterst handlar det om försvarsvilja och då inte minst insikten om att sättet att signalera detta för omvärlden är vår första och i många avseenden viktigaste försvarslinje. Svenska försvarsutbildningsförbundet har fått uppdrag att utbilda i det nya totalförsvaret.

Försvarsmaktens syfte med folkförankringsprojektet.

- Skapa samtal och bygga kunskap
- Bygga bred folkförankring och bidra till ökad försvarsvilja
- Öka förståelsen för vikten av att Sverige behöver både ett starkt militärt försvar och ett starkt civilt försvar

Hur går det till?

På ett möte/event kommer certifierade informatörer från Försvarsutbildarna till den plats som vi avtalar och lämnar en trettimmars information som innehåller:

- Omvärldsläget och hot samt hotbilder
- Vilka värden vi ska försvara och folkförankring
- Ryssland, EU och Nato
- Totalförsvarets organisation och uppgifter

Om intresse finns kontakta:

Nils-Bertil Garpland E-post:

bertil.garpland@forsvarsutbildarna.se Tel: 0709703335

Bild från Wikipedia

Sankta Barbara firas den 4 december.

Inom det svenska artilleriet har sporadiskt firande av skyddshelgonet St: Barbara pågått sedan 1920-talet. Under 1980-talet utvecklades traditionerna, efter norsk påverkan, till att innefatta även ordensceremonier vid några förband. Denna ordenssed kom till Norge i och med de ockupationstrupper som Norge sände till den brittiska zonen efter andra världskriget (Tysklandsbrigaden). Ett återkommande firande sker eller har skett inom Bofors verksamhet på Kulltorp i Karlskoga samt i Jönköping av Kamratföreningen Smålandsartillerister (A 6). Flera andra militära förband och militära kamratföreningar uppmärksammar St: Barbara den 4 december. Så gör t ex Luftvärnets kamratföreningar. Så gör också Amf 1/Ka 1 (kustartilleriets) kamratförening. I Göteborg har Barbara firats på Käringberget inom ramen för "öppen mäss" sedan flera år tillbaka. I år var tanken att firandet, med salut mm, skulle äga rum på Kviberg men restriktionerna satte käppar i hjulet.

Ammunitionsröjare runt om i världen firar St: Barbara den 4 december, då hon även ses som skyddshelgon till skydd mot olyckor genom explosioner.

Vem var då denna Barbara?

Barbara var enligt traditionen en jungfru och martyr som levde under 200-talet.

Hon har åtminstone sedan 600 talet vördats som helgon inom Romersk-katolska kyrkan, Öst-ortodoxa kyrkan och Orientalisk-ortodoxa kyrkan, men hennes historiska existens har ifrågasatts. Fram till Vatikanens kalenderreform 1969 var hennes festdag den 4 december, en dag hon fortfarande firas i övriga samfund. Hon räknas som en av de fjorton nödhjälparna och en av de fyra *Virgines capitales*.

Enligt *Legenda aurea* blev hon inlåst i ett torn av sin far så att inga män skulle kunna se henne, men trots detta kom prinsar och ville gifta sig med henne. Hon bestämde sig för att bli kristen eremit i ett badhus som hennes far Dioscorus höll på att uppföra, i vilket hon beordrade arbetare att sätta in ett tredje fönster för att hedra Treenigheten. Hon tecknade ett kors i marmorväggen. När hennes far fick reda på att hon blivit kristen blev han vred. Fadern var nära att döda henne, men Barbara blev till slut överlämnad till en domstol där hon dömdes till döden för sin kristna tro. Fadern verkställde straffet själv genom att hugga huvudet av henne, traditionellt uppfattat som år 290. Barbara skall ha blivit begravnen av Valentinus, och vid hennes grav började mirakler ske, berättar legenden. Korset i marmorväggen och badhuset uppgavs ännu vara bevarat när hennes hagiografi skrevs.

Som straff dog hennes far av ett blixtnedslag, och därför blev Barbara beskyddare för dem som dör plötsligt, ammunitionsröjare, gruvarbetare och artillerister.

En svensk tiger

Bild från
Beredskapsmuseet

En svensk tiger är en bild som skapades av Bertil Almqvist som ett annonsförslag till myndigheten Statens Informationsstyrelse (SIS) och det som blev **Vaksamhetskampanjen** som bedrevs i Sverige under andra världskriget. Bilden blev en samlande symbol för kampanjen som startades av SIS den 21 november 1941.

En segdragen strid pågick mellan 1997 och 2007 om denna en av Sveriges mest kända bilder. Försvarsmakten betraktade den som sitt varumärke och utnyttjade tigern som en symbol för säkerhetstjänsten, medan Beredskapsmuseet hade övertagit upphovsrätten från dödsboet till Bertil Almqvist bestående av hans två döttrar

Slutligen ingick döttrarna och Beredskapsmuseet en förlikning med Försvarsmakten, som betalade en summa pengar till döttrarna och Beredskapsmuseet.

På tal om en svensk tiger

**EN SVENSK
HÅLLER TRUTEN!**